1.ชื่อผลงาน:โครงการพัฒนา/การพัฒนารูปแบบการบำบัดยาเสพติดรายบุคคลเป็นรายกรณีในโรงพยาบาลมะขาม

2.คำสำคัญ :

รูปแบบการบำบัดยาเสพติดรายบุคคล

3.สรุปผลงานโดยย่อ :

ผลการพัฒนาพัฒนาการพัฒนารูปแบบการบำบัดยาเสพติดรายบุคคลเป็นรายกรณี มีการปรับรูปแบบการบำบัดตั้งแต่ปี 2559 โดยจากเดิมมีการบำบัดโดยใช้โปรแกรมการบำบัด Matrix Program ในผู้ติด สำหรับผู้เสพยังไม่มีโปรแกรมที่ชัดเจน จากนั้นในปี 2560 ได้มีการพัฒนาโปรแกรมการบำบัดสำหรับผู้เสพ ModifiedMatrix Program (Makham Model) โดยมีการทบทวนความเหมาะสมสำหรับโปรแกรมจนได้เป็น Makham Program ที่ใช้ในปัจจุบัน ซึ่งขณะให้การดูแลพบผู้เข้ารับการบำบัดบางรายมีความคิดทางลบเกี่ยวกับยาเสพติด และมีการเสพซ้ำหลังบำบัดครบ จึงได้มีการปรับรูปแบบในปี 2562 โดยในผู้เข้ารับการบำบัดที่มี Cognitive error จะให้การบำบัดเป็นรายบุคคลโดยใช้การบำบัดทางคิด และพฤติกรรม (Cognitive behavioral therapy) จนกระทั่งผู้เข้ารับการบำบัดสามารถปรับความคิดได้ จึงนำเข้าสู่กระบวนการกลุ่ม แต่ถ้าไม่สามารถปรับความคิดได้จนได้รับการบำบัดเป็นรายบุคคลโดยใช้ CBT เพื่อค้นหาความคิดที่เป็น Core belief / Intermediate belief และปรับโครงสร้างความคิดใหม่ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

4.ชื่อและที่อยู่ขององค์กร: งานสุขภาพจิต จิตเวช และยาเสพติด โรงพยาบาลมะขาม

5. สมาชิกทีม :

นางสาวณัจยา เกียรติเกษม	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นางสาวพรจันทร์ เกษี	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
นางสาวณัฏฐิยาภรณ์ ประเสริฐกลาง	นักจิตวิทยา
นางศรีธณา ศรีทา	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ

6.เป้าหมาย :

ร้อยละของผู้ป่วยยาเสพติดหยุดเสพต่อเนื่อง 3 เดือนหลังการบำบัดรักษาครบตามเกณฑ์≥92%

7.ปัญหาและสาเหตุโดยย่อ:

จากการดำเนินงานคลินิกบำบัดยาเสพติดในโรงพยาบาลมะขาม ผู้เข้ารับการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพยาเสพติดมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ปี 2559-2562(11เดือน) 6, 26, 57และ87 ราย ตามลำดับ จากการดำเนินงานบำบัดพบว่า อัตราการไม่เสพติดซ้ำหลังการบำบัดรักษา ๓ เดือน (Early remission rate ๓ เดือน) ยังไม่ได้ถึงเป้าหมาย ซึ่งจากการทบทวนพบว่าการนำโปรแกรมการบำบัดที่สำเร็จรูปมาบำบัดให้กับผู้ป่วยอาจจะไม่เหมาะกับผู้ป่วยบางรายที่ยังมีความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดที่ผิดพลาด (Cognitive error) ซึ่งจะส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และการทำกลุ่มบำบัดอาจจะไม่สามารถเข้าใจปัญหาหรือความคิดของผู้ป่วยได้อย่างละเอียดทุกราย คลินิกบำบัดยาเสพติดของโรงพยาบาลมะขามจึงได้มีการปรับรูปแบบการบำบัดใหม่เพื่อให้สามารถช่วยเหลือผู้ป่วยได้อย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีจึงได้พัฒนารูปแบบการบำบัดยาเสพติดรายบุคคลเป็นรายกรณี

8.การเปลี่ยนแปลง :

Cycle ที่ 1

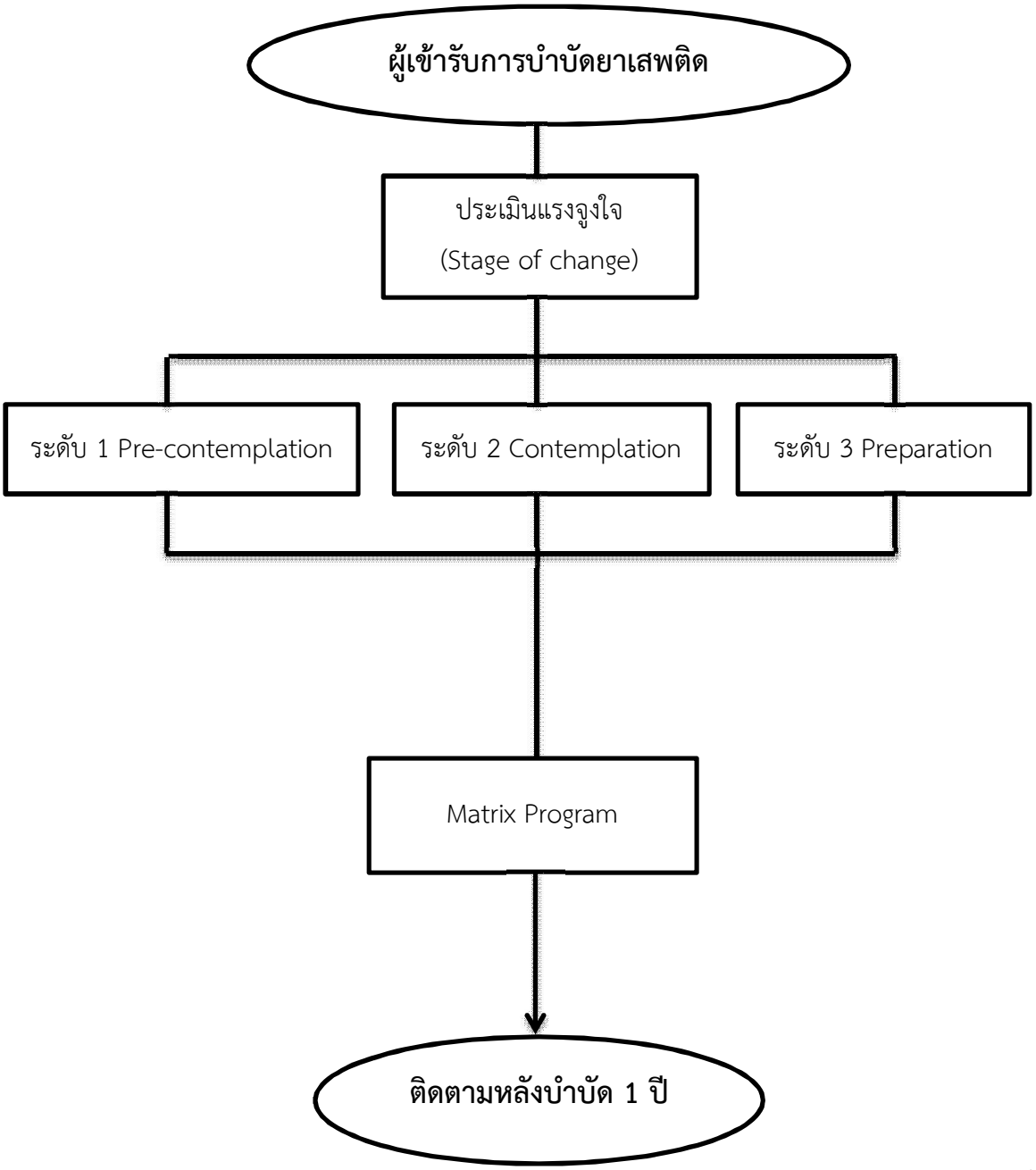

ปี 2559 : รูปแบบการบำบัดจะใช้โปรแกรมการบำบัด Matrix Program โดยผู้ติดจะบำบัด 52 ครั้ง ตามโปรแกรม ผู้เสพจะบำบัด 16 ครั้งโดยเลือกจาก Matrix program ซึ่งไม่มีโปรแกรมที่ชัดเจนเหมาะสม และพบว่าอัตราการหยุดเสพต่อเนื่อง ๓ เดือนหลังการบำบัดรักษาครบตามเกณฑ์ร้อยละ 75 อัตราการหยุดดเสพต่อเนื่อง 1 ปี หลังการบำบัดรักษาครบตามเกณฑ์ ร้อยละ 75 ซึ่งปัญหาที่พบจากการบำบัดผู้ป่วยพบว่ารูปแบบการบำบัดในกลุ่มผู้เสพยังไม่ชัดเจน

Cycle ที่ 2

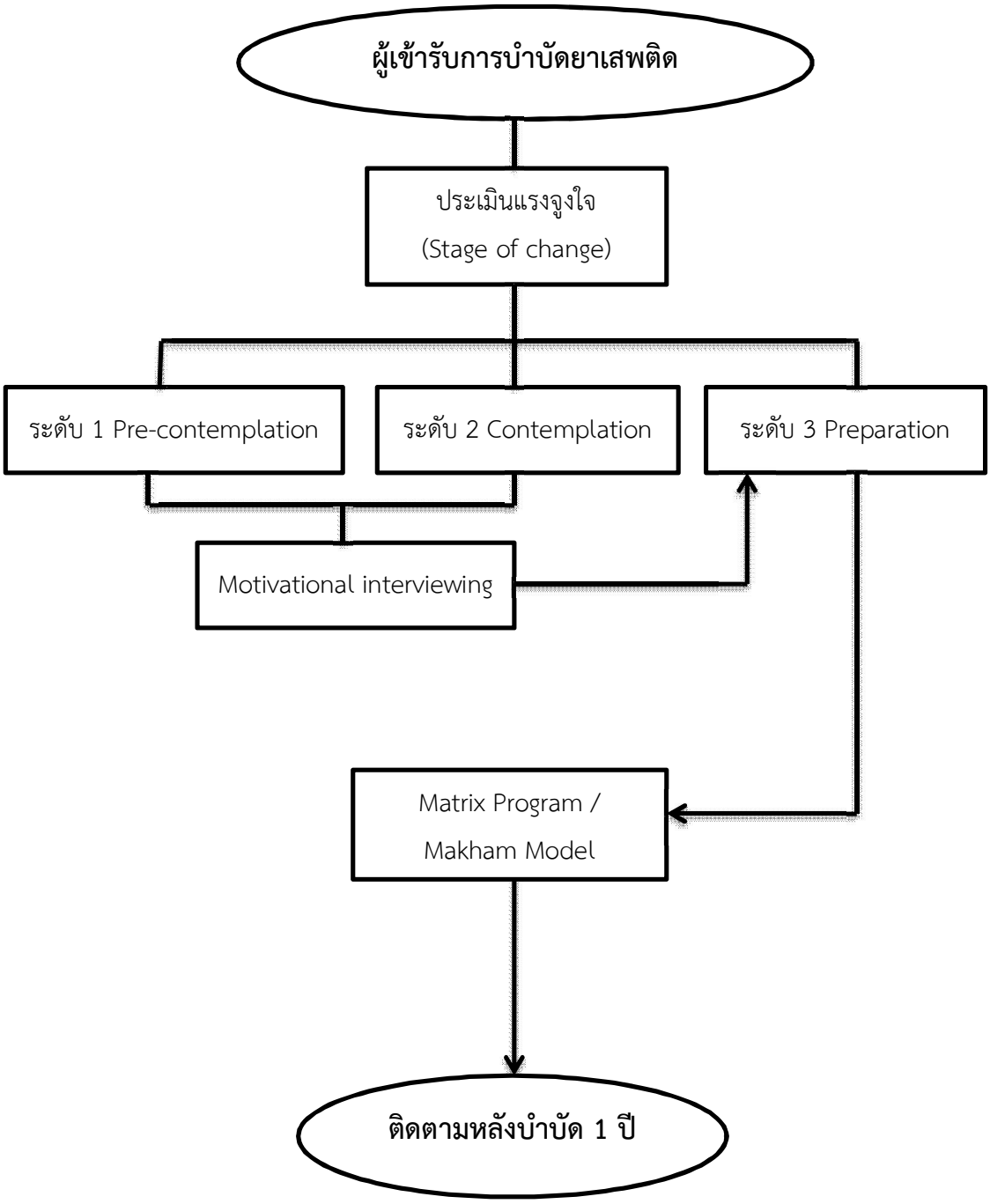

ปี 2560 : มีการปรับรูปแบบการบำบัดยาเสพติด โดยพัฒนาโปรแกรมการบำบัด ModifiedMatrix Program (Makham Model) สำหรับผู้เสพมีการใช้การให้คำปรึกษาแบบเสริมสร้างแรงจูงใจก่อนการบำบัด ปัญหาที่พบจากการบำบัดผู้ป่วยพบว่า ผู้ป่วยบางรายมีความคิดเกี่ยวกับยาเสพติดในทางลบ มี Cognitive error ซึ่งถ้ามีการให้การบำบัดด้วย Matrix Program / ModifiedMatrix Program (Makham Model) จะเป็นการบำบัดที่เป็นรูปแบบเดียวกัน มีโครงสร้างมาแล้ว บางรายอาจจะต้องได้รับการดูแลเพิ่มเติม จึงได้มีการปรับรูปแบบการบำบัด

Cycle ที่ 3

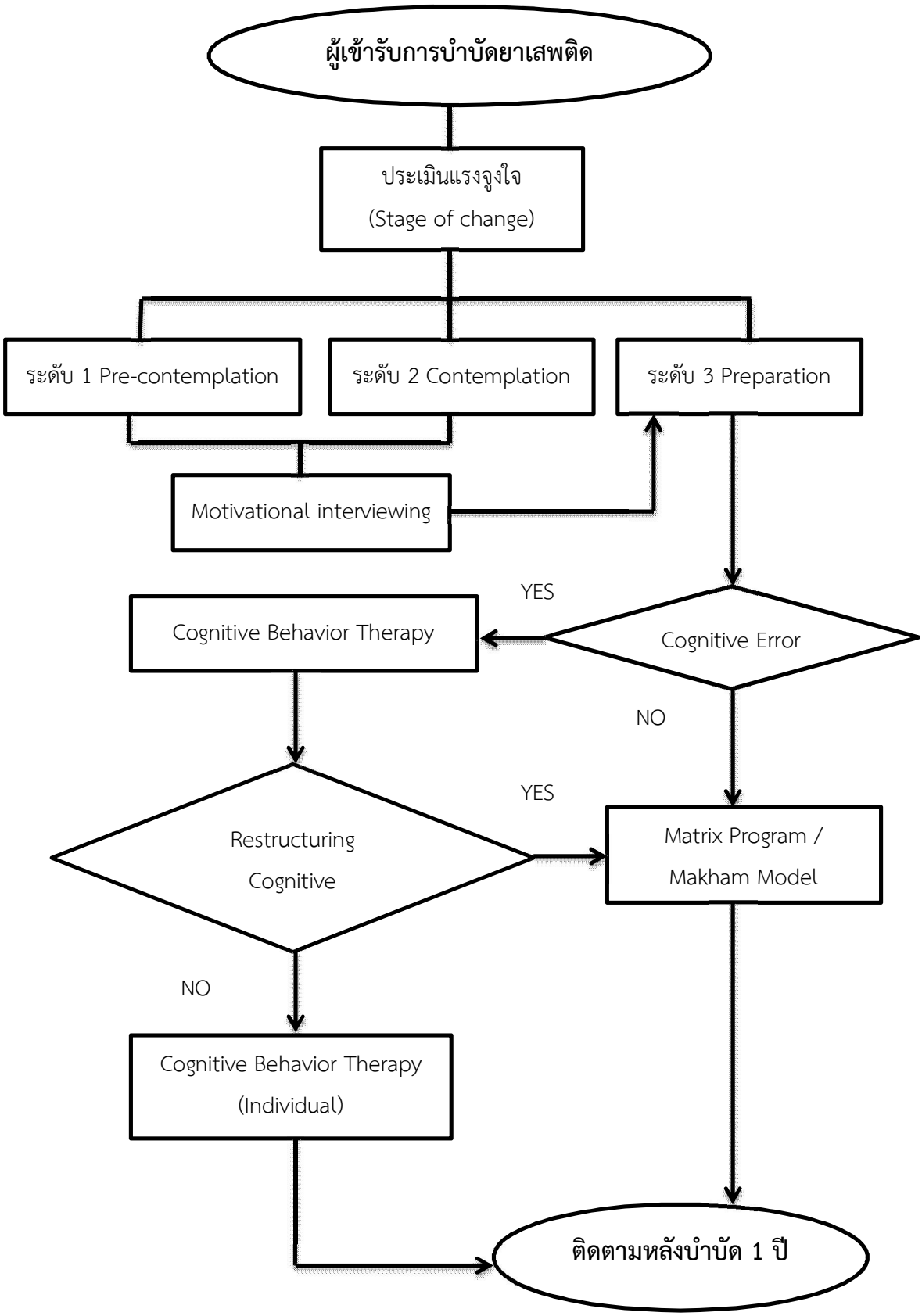
ผู้เข้ารับการบำบัดยาเสพติด
ประเมินแรงจูงใจ
(Stage of change)
ระดับ 1 Pre-contemplation
ระดับ 2 Contemplation
ระดับ 3 Preparation
Motivational interviewing
YES
Cognitive Behavior Therapy
Cognitive Error
NO
YES
Restructuring
Cognitive
Matrix Program /
Makham Model
NO
Cognitive Behavior Therapy
(Individual)
ติดตามหลังบำบัด 1 ปี

ปี 2562 : มีการปรับรูปแบบเพิ่มเติมโดยมีการนำโปรแกรมการบำบัดความคิด และพฤติกรรมรายบุคคลมาใช้ในผู้ป่วยที่พบว่ามีความคิดที่ผิดพลาดเกี่ยวกับยาเสพติด (Cognitive error) โดยมีการค้นหาเพื่อพิจารณาว่าความคิดที่บิดเบือนนั้นเป็น Core belief หรือ Intermediate belief ถ้าผู้ป่วยสามารถปรับความคิด จะนำเข้าสู่กระบวนการบำบัดแบบกลุ่มต่อไป ถ้ากรณีผู้ป่วยที่ยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้จะให้การบำบัดเป็นรายบุคคลโดยใช้โปรแกรม CBT

9. การวัดผลและผลของการเปลี่ยนแปลง :

ลำดับ	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ปีงบประมาณ			
			2559	2560	2561	2562
1	ร้อยละของผู้ป่วยยาเสพติดหยุดเสพต่อเนื่อง ๓ เดือนหลังการบำบัดรักษาครบตามเกณฑ์	≥92%	75	84.26	88.89	90.63
2	จำนวนผู้ป่วยที่มี Cognitive error	-	NA	NA	NA	3
3	จำนวนผู้ป่วยที่มี Cognitive error สามารถปรับความคิดได้หลังได้รับการบำบัดรายบุคคล	-	NA	NA	NA	3
4	จำนวนผู้ป่วยที่มี Cognitive errorสามารถหยุดเสพได้ต่อเนื่อง 3 เดือน	-	NA	NA	NA	3

10.บทเรียนที่ได้รับ:

10.1 การประเมิน Stage of change ก่อนเข้าโปรแกรมบำบัดจะทำให้ทราบแรงจูงใจ และสามารถเสริมแรงจูงในกลุ่มที่ยังเมินเฉยหรือลังเลให้มีเป้าหมายและแรงจูงใจในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

10.2 การให้คำปรึกษาการปรับเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรม ในกลุ่มที่มี Cognitive Error เป็นรายบุคคลจะทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับยาเสพติด และส่งผลให้เกิดพฤติกรรมในทางที่ดีขึ้น

10.3 การจัดการเป็นรายกรณีจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีสำหรับผู้ป่วยในการเข้ารับการบำบัดยาเสพติด

11. การติดต่อกับทีมงาน :นางสาวณัจยา เกียรติเกษม พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ 084 – 9064109

โปรแกรมMakham model สำหรับผู้เสพ

ครั้งที่	หัวข้อการบำบัด	กลุ่มเป้าหมาย	รูปแบบการบำบัด	ระยะเวลา
ครั้งที่ 1	1. ประเมินระดับความรุนแรงของการใช้ยาและสารเสพติด โดยใช้ แบบคัดกรองกระทรวงสาธารณสุข (.กสธ.บคก)V.2 2. ให้คำปรึกษาผู้เข้ารับการบำบัดและฟื้นฟูสมรรถภาพ โดยใช้การบำบัดแบบสั้น (Brief intervention) และการให้การปรึกษา(Counseling) เพื่อให้ตระหนักถึงอันตรายต่อสุขภาพหรือจากปัญหาอื่นๆ ช่วยให้ผู้ที่ดื่มในระดับที่เป็นปัญหาต่อสุขภาพและเกิดปัญหาทางจิตใจสังคม 3. ข้อตกลงและคำยินยอมในการบำบัด 4.การหยุดใช้ยาและการจัดตารางเวลาประจำวัน	ผู้เข้ารับการฟื้นฟูและครอบครัว	รายบุคคล	1.30-2 ชั่วโมง
ครั้งที่ 3	หยุดวงจรการใช้ยา	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 4	ตัวกระตุ้นภายนอก ตัวกระตุ้นภายใน	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 5	การเปลี่ยนแปลงของร่างกายในการเลิกยา ปัญหาต่างๆ ในการเลิกยาเสพติดระยะเริ่มต้น	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 6	ความคิด อารมณ์ และพฤติกรรม	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 7	ข้อควรจำง่ายๆ (เคล็ดลับจากหลักการ 12 ขั้นตอน)	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 8	สุรา-ยาเสพติดที่ไม่ผิดกฎหมาย ความเบื่อ	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 9	กลุ่มครอบครัว โรคสมองติดยา เส้นทางสู่การเลิกยา	ผู้เข้ารับการฟื้นฟูและครอบครัว	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 10	การหลีกเลี่ยงการหวนกลับไปเสพซ้ำ/สิ่งยึดเหนี่ยว งานและการเลิกยา	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 11	ความรู้สึกผิดและความละอายใจ การทำตัวไม่ให้ว่าง	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 12	แรงจูงใจในการเลิกยา การพูดความจริง	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง

ครั้งที่	หัวข้อการบำบัด	กลุ่มเป้าหมาย	รูปแบบการบำบัด	ระยะเวลา
ครั้งที่ 13	การป้องกันการกลับไปติดยาซ้ำ ความไว้วางใจ	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 14	จงทำตนเป็นคนฉลาด : แต่อย่าประมาท เป้าหมายและคุณค่าของชีวิต	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 15	ภาวะอารมณ์ความรู้สึกที่ทำให้กลับไปเสพยาและสารเสพติด วิธีการจัดการกับความโกรธ	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 16	การรับรู้ความเครียด การลดความตึงเครียด	ผู้เข้ารับการฟื้นฟู	รายกลุ่ม	1ชั่วโมง
ครั้งที่ 17	การประเมินผลภายหลังการบำบัด	ผู้เข้ารับการฟื้นฟูและครอบครัว	รายบุคคล	1 ชั่วโมง
	กลุ่มให้ความรู้แก่ครอบครัว (FamilyEducation Group)	ครอบครัว	รายกลุ่ม	1 ชั่วโมง